

Giáo Lý Căn Bản

Lớp Phật Pháp Căn Bản 52

Thứ Năm, ngày 01/05/2025

● 22 QUYỀN

(Lý Ngọc Nga ghi chép bài, Tử Du hỗ trợ chữ Pāli).

Trong bài học chiều nay, chúng ta học tiếp một chương nữa của bộ A Tỳ Đàm thứ hai.

A Tỳ Đàm có bảy bộ, thì mình đang học bộ thứ hai, đề tài của chiều nay là tiếp nối đề tài mà chúng ta đã học ba tháng trước, mà trong bài giảng cuối cùng của ba tháng trước đây, trước khi chúng tôi tạm xa cái room này nè, mình nói chuyện với nhau về 4 Đế, học xong chương 4 Đế.

Chiều nay chúng ta học tiếp chương 18 Giới. 18 Giới cũng xong. Đế xong. Giờ chúng ta học tiếp chương 22 Quyền.

Quyền là cái gì? Cái chữ Quyền này chữ dịch cũ, chữ Indriya (Quyền) là dịch chữ xưa, chữ Indriya đó, cái chữ Predominant chữ đó đó tuyệt đối có thể dịch khác đi cho nó gần gũi với ngôn từ mà người Việt mình vẫn dùng thường ngày.

Thì chữ Quyền này nó ở đây, chữ Indriya mình tuyệt đối có thể dịch là chủ đạo hay là chủ lực.

Còn chữ Quyền là chữ dịch xưa ở trong Hán Tạng.

Chủ đạo, chủ lực là sao? Có nghĩa là vô lượng vũ trụ và tất cả chúng sinh được cấu tạo rồi vận hành ra sao, là phải nhờ vào những điều kiện tiên quyết chủ yếu, chủ đạo, và chủ lực. Thì cái gọi là điều kiện hay là cấu tạo hoặc là cấu trúc căn bản hay là điều kiện tiên quyết để làm nên vũ trụ và chúng sinh nó có nhiều cách kể. Tôi nhắc lại nha. Có nhiều cách kể. Nhưng mà có trường hợp thì Đức Phật kể thành 22 điều kiện tiên quyết, 22 điều kiện chủ yếu, 22 điều kiện chủ đạo, chủ lực.

Thì 22 điều kiện chủ đạo, chủ lực này nè, nó chính là cấu trúc mà nó cũng là nội dung của cái gọi là vũ trụ và chúng sinh.

Con số 22 này nó nhiều quá, cho nên trong Chú Giải mới chia thành ba nhóm:

- Nhóm (một) là toàn bộ cái gọi là chúng sinh và vũ trụ, nó không có nằm ngoài sáu Căn, sáu Trần, nó không có nằm ngoài, nha.

Thí dụ như bây giờ mình thấy là bầu trời mênh mông sâu thẳm trên kia, phải không? Rồi đại dương nghìn trùng bát ngát, rồi núi non, rồi rừng rậm, ao hồ, kinh rạch, phố xá, xóm làng, rồi tới

con người, tới các thứ động vật bò bay máy cưa, phi cầm tẩu thú, phải không? Rồi vô sâu chút nữa là mình thấy nhà cửa trong đó, gồm có:

- Nhà bếp, phòng khách, phòng ngủ, nồi niêu, son chảo, tất cả không có cái gì nó nằm ngoài sáu Căn, sáu Trần hết.

Sáu Căn có nghĩa là:

- Mắt, tai, mũi, lưỡi, thân, ý.

Sáu cơ quan mà nhận biết thế giới. Thí dụ như mình thấy bầu trời nó cao vời vời trên kia nó vẫn là đối tượng nhận thức của sáu Căn, tức là mình còn thấy nó được, mình còn suy tư, mình còn chiêm nghiệm, mình còn nghiên cứu, mình còn tìm tòi, mình còn nghĩ ngợi về nó được.

Như vậy thì cái bầu trời đó nó vẫn là nằm ở trong cái gọi là sáu Trần.

Mặt trời, mặt trăng, đại dương, sa mạc Sahara hay là rừng sâu Amazon, Kim Tự Tháp hay là.....(17:16) của Pháp, nữ thần tự do của Mỹ, thì cái gì đi nữa, (một) là mình thấy đó bằng mắt thì nó là Sắc Trần, đó là Cảnh Sắc, là đối tượng nhận thức của mắt.

Còn nếu mà mình có thể sờ chạm thì đó là Xúc Trần. Đấy. Mà mình nhắm mắt lại nghĩ về nó là Pháp Trần. Mà cơ quan để mà nhận biết sáu Trần đó là Lục Căn, phải không?

Thì 22 Quyền này đầu tiên là Đức Phật Ngài nói cái gì? Đó là sáu Căn.

Nhãn Quyền, Nhĩ Quyền là sáu Căn. Và Căn ở đây đó là mình phải hiểu ngầm là trong đó nó đại diện, nó tiêu biểu cho toàn bộ chúng sinh. Một con người hay là một con côn trùng bé xíu thì cũng phải tồn tại bằng sáu Căn.

Cho nên trong 22 điều kiện chủ lực, chủ đạo, vừa là nội dung, vừa là cấu trúc của thế giới. Chuyện đầu tiên đó là sáu Căn. Mà hễ nói sáu Căn là mình phải hiểu ngầm, bắt buộc sáu Căn chỉ được gọi là sáu Căn khi mà nó nhận biết sáu Trần. Cho nên chỉ kể sáu Căn là đủ rồi. Nha. Chỉ kể sáu Căn là đủ rồi.

Và tôi xin nhắc lại 22 Pháp chủ lực, 22 điều kiện chủ lực, chủ đạo này của vũ trụ và chúng sinh, nó có nhiều cách trình bày giải thích, nhưng mà tôi gom gọn có hai cách:

- Cách (một) là cách trình bày chuyên môn cho người học viên A Tỳ Đàm, phải không?

- Cách (hai) là cho mấy người nó trót quớt, không có gì hết, nó chưa từng biết Phật Pháp, và chiều nay là lần đầu tiên nó nghe được Phật Pháp.

Lần đầu tiên họ biết đến cái gọi là 22 yếu tố chủ đạo và chủ lực làm nên vũ trụ. Chiều nay là lần đầu tiên họ biết đến Phật. Chiều nay lần đầu tiên họ nghe Pháp. Thì tôi chọn cách nói thứ hai. Đây là cách nói dành cho đại chúng, phải không? Thì trong 22 điều kiện mà chủ đạo, chủ lực, chủ yếu đó, thì mấy cái đầu tiên là nói đến sáu Căn.

Rồi tiếp theo là cái gì ta? Học môn nam nữ. Rồi cái gì nữa ta? Năm thứ cảm giác. Ủ. Mấy cái này là cái mà nó làm lên vũ trụ đây. Toàn bộ vũ trụ cái gì nó cũng là đối tượng của sáu Căn. Cái gì cũng vậy. Và chính vì cái gì nó cũng là của đối tượng nhận thức của sáu Căn, cho nên chỉ cần nói đến sáu Căn là nói đến toàn bộ vũ trụ, phải không? Nhưng mà chưa, còn nữa. Nó có hai cái nữa cũng được xem là pháp chủ đạo, chủ lực, đó là cái học môn nam nữ, là sắc tố nam, sắc tố nữ. Bà con nghe bà con rất là ngạc nhiên, đúng không? Tức là mình nói sáu Căn, sáu Trần, nó là cấu trúc, nó là nội dung của vũ trụ, của chúng sinh, thì dễ hiểu rồi. Nhưng mà tại sao còn cái vụ mà sắc tố nam nữ nó cũng được kể là pháp chủ đạo, chủ lực? Quan trọng lắm. Quan trọng lắm luôn.

Bởi vì chính Đức Phật Ngài dạy ở trong bài kinh đầu tiên của Tăng Chi Bộ, Ngài dạy rằng trong năm Trần Cảnh, ở thế giới mà Ngũ Uẩn, phải không? Thì năm Trần Cảnh ấy, thì cái Trần Cảnh mà nó gắn liền tới nam nữ nó được xem là trần cảnh hấp dẫn nhất, cuốn hút nhất. Thế nào trong room cũng thắc mắc. Ủa? Trên Phạm Thiên có những cảnh giới người ta không có khái niệm nam nữ phải tính sao? Yên tâm. Bởi vì trừ ra thánh nhân thôi, một đi không trở lại, phải không? Trừ ra thánh nhân là một đi không trở lại. Chứ còn mà tất cả phàm phu, cái chuyện mà họ sanh về cái cõi gì đi nữa, tạm thời là trong thời gian ở đó không có khái niệm nam nữ, phải không? Không có sắc tố nam nữ, phải không? Thì nó chỉ là tạm thời thôi. Nó mãn thọ, nó hết tuổi thọ ở trên cõi Vô Sắc, Vô Tướng, thì nó bèn quay trở về với căn cội ngày xưa đó là cõi Dục. Nhớ nha.

Cho nên cái căn cội của Tam Giới này là gì? Là cõi dục. Cái chỗ mà hưởng thụ vật chất. Mà căn cội của vật chất là gì? Là phiền não. Phải không? Chứ còn thánh nhân, thí dụ như Đức Phật, các vị thánh, người ta cũng có cái tấm thân sinh học, nhưng mà chỉ có một lần này thôi, một lần này là họ, các vị ra đi rồi là xong. Còn vấn đề là mình nè. Vấn đề là mình, phải không? Mình coi như là sống chết, buồn vui, sướng khổ, ở trong thế giới vật chất.

Và trong số đó có những người gọi là hiếm hoi gặp được Minh sư, Thiện hữu tu tập thiền định sanh về các cõi Phạm thiên, nhưng mà cũng rất là giai đoạn, rất là ngắn hạn, vài trăm, vài nghìn kiếp gì đó, rồi nó cũng quay trở lại đây nữa. Căn bản của mình là cõi dục, cõi hưởng thụ vật chất. Nhớ cái đó nha. Căn bản.

Mà trong cái gọi là vật chất đó, thì là nam nữ nó được xem là số một. Dầu anh nói với tôi là anh không có nặng lòng về vấn đề tình yêu, tình cảm và tình dục. Tôi tin anh là nói thật. Nhưng mà

anh phải nhớ, cái tâm thân sinh học của anh nó do nam nữ kết hợp mà tạo ra, chứ đâu phải khơi khơi mà anh dưới đất anh chun lên.

Và ngay cả những loài mà nó không có giới tính phải không? Không có giới tính, thì cũng chỉ là giai đoạn thôi. Tức là nó mãn thọ rồi nó quay trở lại loài có giới tính. Bởi vì giới tính nó là cái đặc điểm, nó là cái nét đặc trưng, nét nổi bật, cái chủ đạo của cái gọi là thể giới vật chất. Khiếp như vậy đó. Khiếp như vậy đó quý vị. Khiếp lắm.

Cho nên ngoài sáu Căn ra là phải nói đến sắc tố nam nữ, chính nó cho mình nhìn vào cảnh giới nào mà có cái đó mình biết nó là cảnh giới nào. Nó hay vậy đó.

Nhìn nó ba cõi:

- Dục, Sắc và Vô Sắc Giới, thì mình thấy chỉ có cõi dục nó mới có vấn đề nam nữ, dục cái, trống mái. Cho nên ảnh là được xem là tiêu biểu cho cõi thấp nhất, cho tầng thấp nhất, mà cái ảnh này ảnh vừa là cái tầng thấp nhất mà ảnh lại là căn bản nhất của vũ trụ. Tất cả đều cuối cùng phải quay về cõi dục hết. Cõi dục nó giống như gốc cây vậy đó, còn các tầng trời nó giống như là nhánh cây, ngọn cây vậy đó.

Có nghĩa là những chỗ đó anh phải nỗ lực anh mới leo lên được. Mà anh leo lên đó được bao lâu, hả? Anh leo lên được bao lâu, rồi cuối cùng anh cũng phải trở về với gốc, anh phải tuột xuống chứ, trời tối tắt nắng, phải không? Là anh phải tuột xuống thôi, phải không?

Thứ (hai) đó là cái gốc nó có điểm này, là anh không cần nỗ lực thì anh đã có mặt ở gốc rồi. Trong khi cành, nhánh, ngọn, đọt, anh phải leo, anh phải nỗ lực. Còn gốc anh không cần, anh thấy mấy người đi đường mà mệt là người ta nghỉ ngơi dốc gốc cây, chứ không ai mà nghỉ ngơi trên nhánh cây, trên đọt cây, trên ngọn cây hết, không có. Nghỉ ngơi là phải lết tới gốc cây. Bởi vì nó là chỗ thấp nhất, phải không? Nhớ cái đó.

Cho nên 22 là điều kiện chủ lực, chủ đạo và chủ yếu của vũ trụ, thì cái đầu tiên đó là nói đến sáu Căn, thông qua sáu Căn này là chúng ta có thể biết mình thuộc về cảnh giới nào.

Có những cảnh giới người ta chỉ có ba Căn thôi, thí dụ như Phạm Thiên Sắc Giới người ta chỉ có nhãn, nhĩ và ý thức thôi.

- Nhãn thức, nhĩ thức và ý thức.

Còn Phạm Thiên cõi Vô Sắc thì người ta chỉ có ý thức thôi. Đấy. Còn cái thứ mà ở dưới dục giới mình, là nó có đủ sáu Thức. Mà sáu Thức đó nó phải dựa vào sáu Căn để mà nó nhận biết sáu Trần. Tức là sáu Cảnh. Nhớ nha.

Cho nên chuyện đầu tiên khi mà nói đến yếu tố chủ lực để làm lên vũ trụ là mình phải rùng mình khi mình thấy mình thuộc về lớp thấp nhất, kém nhất, tức là mình phải nhìn thế giới này qua sáu cửa:

- Mắt, tai, mũi, lưỡi, thân, ý. Đấy. Đôi khi mấy tầng cao người ta chỉ cần nhãn thức, nhĩ thức và ý thức.

Còn tầng cao nữa là người ta chỉ nhận biết thế giới này qua cái là ý thức, phải không? Còn riêng mình là phải nhận biết thế giới qua tới sáu cửa. Mà đối tượng của sáu cửa tức là sáu trần. Mà chính vì mình sướng khổ, buồn vui và sống chết ở trong sáu trần đó, cho nên mình liên tục đối diện với hai thứ:

- Cám dỗ và thử thách.

Cám dỗ là sáu trần như ý và thử thách là sáu trần bất toại.

Mà các vị biết rồi, mình thì ác nhiều hơn thiện, phước ít hơn tội. Cho nên để ra đó là sáu Trần phải bất toại nhiều hơn sáu Trần như ý. Đấy. Cho nên cái chuyện mà mình có sáu Căn, hầu hết là chỉ để bị đọa đầy nhiều hơn là để hưởng thụ. Yeah. Nhớ nha.

Trong cái đám mà có sáu Căn là 95% trở lên, chứ không phải 95 đâu, phải 95% trở lên là có để mà chịu khổ thôi. Rồi hỏi vì sao vậy? Là bởi vì từ nhiều đời cái ác nó nhiều hơn cái thiện, cái tội nó nhiều hơn cái phước, cho nên cứ để ra là lúc nào cũng sáu Trần bất toại nhiều hơn, phải không? Bây giờ mình coi 8 tỷ dân, bữa nay lên tới 8 tỷ rồi, 8 tỷ người trên thế giới này, có bao nhiêu người sống cho ra hồn? Ra hồn là sao?

Ăn, mặc, ở, đi lại, và truyền thông, được như mình muốn, phải không? Con mắt thấy được cái mình muốn thấy, tai nghe được cái mình muốn nghe, mũi, lưỡi, thân, ý, tức là các Căn còn lại nó cũng chỉ tiếp xúc với những Trần mà mình muốn, thì trong 6 tỷ dân trên hành tinh này có bao nhiêu phần trăm mà có được sáu Trần như ý? Coi kỹ lại coi.

Người ta nói sáng sớm, phải không? Thức dậy mà nhớ mình không có nợ nần, không có vấn đề pháp lý, kiện tụng, phải không? Không có thù oán, phải không? Không bệnh hoạn, phải không? Là mình đã là nằm trong top 1 tỷ người may mắn, phải không? 1 tỷ người may mắn rồi. Không nợ, không bệnh, không pháp luật, phải không? Rồi mình mà có được chừng 1, 2 trăm đô la trong túi là mình nằm ở trong cái số vài trăm triệu người may mắn, vài trăm đô mà muốn xài gì xài đó, chứ không phải vài trăm đô máu lệ nha, không phải là vài trăm đô vốn liếng đâu, mà vài trăm đô

muốn xài thì xài đó. Trong túi có vài trăm đô là nằm trong top gọi là vài trăm triệu, cứ vậy tuột từ từ từ xuống, phải không? Không phải để đâu quý vị.

Đa phần là mình có sáu Căn chỉ để gọi là nhận biết sáu Trần bất toại thôi, đấy. Mà chính vì đam mê trong sáu Trần cho nên mình tiếp tục có sáu Căn.

Mà sáu Căn đó chính là cái hình hài của mình để mình tiếp tục sinh tử, nói vắn tắt như vậy, phải không? Rồi. Cho nên là sáu Căn nó quan trọng, không phải quan trọng là hay ho gì đâu, mà nó là thành phần chủ yếu, nó là cấu trúc, nó là nền tảng cho sự hiện hữu của chúng ta. Đấy. Nhớ nha.

Mình sống nhiều với Căn nào trong sáu Căn? Thí dụ như Họa sĩ là sống nhiều với mắt, Kiến trúc sư là sống nhiều với mắt, Nhạc sĩ là sống nhiều với lỗ tai. Thí dụ như vậy.

Người thích ăn nhiều, người thích chần êm nệm ấm, quần là áo lụa, thích tư duy về chính trị, văn hóa, tôn giáo, tâm linh, triết học, tùy.

Thì mỗi người trong đời này mình sống nhiều với cảnh nào, phải không? Trong đó mình thích cái gì? Mình ghét cái gì? Chính cái thích, cái ghét đó nó làm nên cái gọi là nhân cách, nó làm nên cái gọi là nền tảng tâm thức của mình, phải không? Dễ sợ lắm. Dễ sợ lắm chứ không phải đơn giản đâu, khi mình thích cái gì mình sẽ ghét cái ngược lại, và khi mình ghét cái gì mình sẽ thích cái ngược lại. Và chính cái thích, cái ghét đó nó làm nên con người của mình. Nó làm nên cái personality, cái nhân cách của mình, mà nó cũng làm nên cái mentality, là cái tư duy của mình, nhận thức nên, khiếp vậy đó. Cho nên sáu Căn đó, được xét là sáu pháp chủ lực, làm nên thế giới, vũ trụ và chúng sinh.

Tiếp theo đó là học môn nam nữ, chính nó cho biết mình ở tầng nào trong ba tầng cảnh giới, dễ sợ như vậy. Rồi tiếp theo đó là gì? Là năm thứ cảm xúc. Đấy. Năm thứ cảm xúc là cái gì ta? Khổ, lạc, ưu, hỉ, xả.

Khổ tùy chỗ mà hiểu, nhớ nha. Tôi sợ nhất là cái thứ ba chớp, ba nháng, Việt Nam mình cái gì cũng nghe một nửa, hiểu 1/4, mà kể lại gấp đôi, dân tộc mình đó, đặc điểm của dân tộc mình, quốc hồn, quốc túy, của mình là cái gì cũng nghe một nửa, hiểu 1/4, mà kể lại gấp đôi.

Thì chữ khổ đây nó tùy chỗ mà hiểu, trong trường hợp này, chữ khổ ở đây nó là một trong năm cảm giác mà làm nên đời sống, cảm xúc, và tâm trạng của chúng sinh trong đời này. Đấy.

Cái đầu tiên là khổ, lạc, ưu, hỷ, xả. Khổ là gì ? Là cảm giác khó chịu sinh học, của tâm thân sinh học, của thân xác sinh lý này, đau đớn, tê buốt, nhức mỏi, phải không? Rát ngứa, phải không? Đây. Thì những cái khó chịu thân xác được gọi là khổ.

Còn lạc ở trong cái chỗ này nha, thì nó có nghĩa là những cảm giác dễ chịu, êm ái, mát mẻ, mịn êm, của tâm thân sinh học, phải không? Khô lạc. Tức là hai cái đầu tiên là thuộc về tâm thân sinh học, nha.

Khổ là cái khó chịu của thân, lạc là cái dễ chịu của thân, khổ là cái khó chịu, và cái ưu tức là cái khó chịu của tâm. Gồm có giận hờn, ghen tuông, rồi sợ hãi, cảm giác nó đi kèm với những tâm trạng đó được gọi là ưu, phải không?

Còn hỷ ở đây là những cảm giác dễ chịu tâm lý, phải không? Nhớ, bây giờ ôn lại nha

- Khô là cảm giác khó chịu của thân.

- Lạc là cái dễ chịu của thân.

- Ưu là cái khó chịu của tâm.

- Hỷ là cái dễ chịu của tâm, phải không?

- Xả là cái cảm giác trung tính, không khó chịu, mà cũng không dễ chịu, của thân và tâm, phải không?

Đúng ra thân mình nó vô tri, nhưng mà nó có trường hợp này, thí dụ như nhãn thức, nhĩ thức thì nó thuộc về tâm, nhưng mà nó gắn liền với cái thân này. Theo trong A Tỳ Đàm thì mình có nhìn con rắn hay là mình nhìn cái hoa, thì Tâm Nhãn Thức đó luôn luôn là Thọ Xả, nó không có một cảm nhận gì trong cái hoa và con rắn hết, không có, nó chỉ chụp hình thôi.

Còn chuyện mà mình biết đó là cái hoa hay là con rắn, rồi mình thích thú hay là mình khó chịu, là nó thuộc về thế giới của ý thức. Cho nên trong A Tỳ Đàm nói đó, khi mình nhìn thấy một cái hoa hay là một con rắn là đời sống tâm lý của mình nó diễn biến rất là phức tạp.

Trước hết là nó có một process, có một lộ trình tâm thức rất là ngắn, nó gồm 17 sát na, nó làm cái chuyện là chụp ảnh con rắn hay là cái hoa, và ngay sau khi nó chụp cái process khác, một loạt những lộ trình tâm thức khác, không dính líu gì tới con mắt nữa, mà nó xử lý hình ảnh do con mắt vừa ghi nhận, đây, nó mới đưa vào trong đó, nó mới nhận xét, à cái này là màu xanh, màu

trắng, hay là màu đỏ, màu đen, xong chưa? Cái này là vuông tròn, dài ngắn, và cái này là cái gì? Nó chụp hình các khía cạnh, các

chi tiết của hình ảnh đó, vuông chổ này, từ hình dáng cho tới màu sắc, rồi bắt đầu một loạt lộ trình tâm thức tiếp theo nó mới phán cho biết cái này là con rắn, hay là cái bông. Và cuối cùng nó chốt lại là thích hay là ghét, bỏ chạy hay là đứng lại ngắm nghía và thưởng thức, phải không? Nhớ.

Đại khái mình học A Tỳ Đàm mới thấy khiếp như vậy, tức là nói tôi ngắm hoa, chứ thật ra là con mắt mình nó chỉ chụp hình thôi, còn toàn bộ chuyện mà, cái đó là hoa gì? Phải không? Thích hay là ghét? Rồi hoa đó nó dẫn đưa mình về một khung trời kỷ niệm buồn vui, tiếc nhớ, nào đó trong quá khứ, thì toàn bộ là lộ trình của ý thức, chứ không phải thuộc về nhãn thức nữa, phải không? Nhớ không.

Cho nên tại sao mà năm cảm giác này nó quan trọng? Là bởi vì nó chính là diện mạo của đời sống sướng khổ. Đây. Thế giới này nó chỉ có hai thứ sướng và khổ thôi, phải không?

Thì anh gọi năm thọ đó, năm cảm giác, là anh sống nhiều với thọ nào? Há? thì mà hai cái này nó hơi nhiều đó là ông thuộc về cái tên có đời sống sung sướng. Còn nếu mà khổ thân, khổ tâm, mà nó hơi nhiều, thì anh đứng cái nhóm gọi là khổ như điên, phải không? Còn cái đám kia là nó sướng như tiên, đây. Nó quan trọng lắm. Và chúng ta phải tuyệt đối đồng ý với nhau rằng, thì, là, cái gọi là cảm giác khó chịu và dễ chịu nó theo đuổi chúng ta từ thưở đầu đời mà cho đến lúc cuối đời. Và chúng ta nói không ngoa, khi mà chúng ta phán rằng toàn bộ những hoạt động, những đấu tranh, những hoạt động, lao động, mấy cái động, động, của mình á, phải không? Trong đời sống nó đều là nhắm tới một mục đích là gì? Trốn khổ tìm vui. chạy trốn cái khó chịu và đầu tư cái dễ chịu. Các vị nghĩ coi có đúng không? Có phải năm cái cảm giác này nó quan trọng, quá sức quan trọng, từ cái con giun tại sao nó không bò qua bên phải mà nó bò qua bên trái? Vì bên phải đó là nóng, nó là một miếng inox, một miếng vĩ sắt, nó là mặt lộ đường nhựa nó nóng lắm, cái đầu của mình nó có 100 tỷ neuron tế bào não, nhưng mà con giun nó chỉ có bảy neuron thôi. Nó không có biết tư duy như mình, nhưng mà ít ra đó, là nó cũng biết cái khó chịu và cái dễ chịu. Nó biết vì nó bò qua chỗ nóng nó không có bò, nó phải bò chỗ mát mát, phải không? Mát mát nó mới bò. Đây. Đó là con giun, con dế, đó nha. Còn con chó, con lợn là khỏi nói, phải không? Con ngựa, con trâu, là khỏi nói, phải không? Rồi tôi qua tới con người mình cũng vậy. Từ một cái tay gọi là phó thường dân nam bộ, và cho tới những cái tay thượng lưu trí thức, giới tinh hoa của xã hội, thì từ cái thưở nằm nôi mà đến lúc vào áo quan mình nằm, thì toàn bộ ba cái hoạt động, ba cái lao động của mình, đều nhắm tới một mục đích trốn khổ, tìm vui, đây.

Rồi tại sao hôm nay mà mình coi nặng nhan sắc, tiền bạc, sức khỏe, quyền lực, tiếng tăm? Tại sao vậy? Là vì những cái thứ đó mình tin là nó làm cho đời sống mình trở nên dễ chịu hơn, đúng không? Dễ chịu.

Cho nên chúng ta làm mọi cách, bây giờ chúng ta có lo về nhan sắc, lo về tiền bạc, lo về sức khỏe, lo về quyền lực, lo về tài sản, phải không? Thì tất cả mấy cái lo lo đó đều nhắm đến một mục đích duy nhất là trốn khổ tìm vui.

Tìm đến cái dễ chịu, đầu tư cái dễ chịu, và gọi là né tránh, trốn chạy cái khó chịu, đúng không? Ủ. Và tùy vào trình độ, bản lĩnh của mình mà mình có cách đầu tư hạnh phúc khác nhau. Đây. Có người họ đầu tư bằng cách họ làm toàn chuyện tầm bậy không, lật lọng, lươn lẹo, phải không? Rồi đâm cha, chém chú, sát sanh, trộm cướp, phải không? Còn có tay thì đầu tư bằng cách là làm lành lánh dữ, ăn hiền ở lành, phải không? Đại khái vậy, để mà cầu cho kiếp sau khá hơn, còn có tay thì thực dụng, thực tế, đây. Chỉ biết là trước mắt thôi, phải không? Mà tại sao nó có những khác biệt đó? Mục đích sống, lý tưởng sống, bây giờ mình kể ra nó tới 8 tỷ lạng, nhưng mà thật ra là chỉ có chột lại là trốn khổ tìm vui. Do đó năm cảm xúc này nó được xem là năm cái gọi là yếu tố chủ đạo, để làm nên cái gọi là vũ trụ thế giới, và đời sống của chúng sinh. Đây.

Vậy mình đã học về tâm quan trọng của cái gọi là sáu Căn, Quan trọng đây có nghĩa là quan trọng trong dòng luân hồi thôi, chứ mục đích tu hành của mình là chấm dứt sạch. Đây. Nhớ nha.

Chúng sanh loại một, tầng một là chỉ có biết thích, ghét, buồn, vui, đủ rồi, bất chấp thiện ác.

Tầng thứ hai là nó biết quan tâm thiện ác, nó biết làm lành tránh dữ, mà mục đích là cái gì? Giống như loại một. Loại một là trốn khổ tìm vui, nhưng mà hành động bất chấp. Còn loại hai là trốn khổ tìm vui, nhưng mà hành động có chọn lọc. Đây. Nhưng mục đích cũng vẫn giống như anh số một thôi. Có nghĩa là để trốn khổ tìm vui, đầu tư cái dễ chịu và trốn chạy cái khó chịu.

Tầng thứ ba mới ghê, tầng thứ ba nó học được Phật Pháp nó thấy rằng cái ác, bất thiện nó đem lại đau khổ, cái thiện, cái lành, nó đem lại hạnh phúc, thì cái đau khổ nó ớn quá thì phải tránh đúng rồi, nhưng mà cái gọi là hạnh phúc, nó có đáng để mà mình theo đuổi như là phàm phu vẫn nghĩ không? Tại sao mình hạnh phúc? Định nghĩa hạnh phúc nó vui lắm, thế giới này được gọi là hạnh phúc và đau khổ là nó đi ra từ cái thích và ghét. Mình có được cái mình thích, mình muốn, thì đó là hạnh phúc. Còn mình phải chịu đựng, phải chấp nhận, cái mình ghét, mình sợ, mình chán, cái đó là đau khổ.

Như vậy thì cái thế giới này lý tưởng sống nó là trốn khổ tìm vui, mà cái vui và cái khổ đó nó lại đi ra từ cái thích và ghét. Mà cái thích ghét ở đâu nó ra ta? Nó đi ra từ ba nền tảng tâm thức. Đây. Đó là:

- Tiền nghiệp,
- Khuynh hướng tâm lý,
- Môi trường sống.

Chính ba cái này nè, nó mới đưa anh vào một cảnh giới nào đó, với những thân phận, với những hình hài tâm sinh lý như thế nào đó, giữa bối cảnh xã hội, môi trường sinh trưởng như thế nào đó, để chi ta? Để anh và tôi có những cái thích không giống nhau. Và khi cái thích không giống nhau thì cái ghét nó cũng không giống nhau. Bởi vì khi mình thích cái gì mình sẽ ghét cái ngược lại mà.

Cho nên là từ ba cái nền tảng là, tiền nghiệp, khuynh hướng tâm lý và môi trường sống, môi trường sống ở đây là cái gì? Là mình sống ở đâu? Mình thường gặp ai? Và cái đầu mình thường nghĩ cái gì? Và công việc của mình là cái gì? Ở đâu? Thường gặp ai? Thường làm việc gì? Phải không? Mà mấy cái đó gọi là môi trường sống, rồi nó cộng với khuynh hướng tâm lý, rồi nó cộng với tiền nghiệp, là ba cái, phải không? Chính ba cái này nó mới quyết định là anh thích, anh ghét cái gì? Và từ nền tảng thích ghét không giống nhau nè, nó mới dẫn đến định nghĩa về sướng khổ nó không giống nhau. Mình thấy trước mắt rõ ràng thôi. Mình thấy nữ với nam là thấy cái thích nó khác nhau rồi. Nữ thì nói về mặt tình cảm, tình yêu, tình dục, thì nữ nó thích nam, nam nó thích nữ, là thấy cái chuyện đầu tiên là khác rồi.

Giờ qua tới áo quần, qua tới màu sắc, đồ đạc trong nhà nữ là nó thích màu khác, mà nam nó thích màu khác, tức là tôi ví dụ một cái tương đối là mềm đỏ, chứ còn trong đám nam là mình thấy nó thích tùm lum ở trong đó, có đưa ăn rồi là đưa xe, có đưa là đánh bài, có đưa đá gà, có đưa cá độ, có đưa vô trong thư viện làm một sách, có đưa lên chùa ngồi thiền, có đưa thì học giáo lý, có đưa thì đi phượt, cắm trại, dã ngoại, tè le hết, phải không? Còn nữ là ta nói thiên hình vạn trạng. Đấy. Thì từ tiền nghiệp, khuynh hướng tâm lý và môi trường sống, nó dẫn đến cái thích ghét khác nhau, và chính vì cái thích ghét khác nhau cho nên định nghĩa về sướng khổ khác nhau.

Tên mà nó khoái đi phượt, nó khoái đi dã ngoại đó, phải không? Mà bắt nó ở nhà đối với nó là tù, mà đưa nó lười đi, nó ngán đi, sợ đi, nó oải đi đó, mà bắt nó ra khỏi nhà là dọa dầy, coi đã không? Có đưa phải là âm thanh, ánh sáng, chớp giạt ầm ầm nó mới sướng, nhưng mà có đưa nó phải im ru bà rù nó mới đã. Có, có, có. Thí dụ như bây giờ tôi đang ở trên núi, trước mặt tôi nó đẹp như cung trời Đao Lợi vậy đó, nhưng mà tôi biết, tôi biết quý vị có khen gì thì khen, chứ quý vị không có đủ sức gọi là sức buồn, gọi là sức chịu buồn. Ừ. Các vị không đủ sức chịu buồn khi mà sống ở đây đâu, ở đây là tìm cái nó nhà không ra mà, tìm nó nhà không ra, nó vắng như là cái gì vậy đó.

Cho nên là mình có tên nó khoái ở đây, nhưng mà có kẻ nó ghét ở đây, nó sợ ở đây, nó chán ở đây. Thấy chưa? Cho nên là chúng sanh có ba hạng:

- Hạng (một) là gì ta? Là chỉ biết sướng, khổ, buồn, vui, thích, ghét.

- Hạng thứ (hai) là cũng y chang như vậy, nhưng mà nó hành động có tư duy, nó có chọn lọc, mà mục đích vẫn là trốn khổ tìm vui.

- Hạng thứ (ba) là khi nó hiểu ra mọi sự đó, nó hiểu thế nào là sướng khổ, nó hiểu thế nào nguồn gốc của sướng khổ, tự nhiên nó chán, nó chỉ muốn bây giờ đừng có tái sinh nữa. Bởi vì chuyện tái sinh nó có nhiều lý do để mà mình phải, thứ nhất là khuynh hướng tâm lý chúng sanh nó ác nhiều hơn thiện, cho nên cứ ra đường mà nhắm mắt, thò tay là toàn dân ác ôn tâm bậy không.

Mà bản thân mình cái ác mình là mình xài đã không hết rồi. Mà chung quanh mình toàn là tà sư ác hữu, thì coi như là nó xúi bậy, xúi dại mình không là mình còn còn đọa sâu nữa, phải không? Và khi mình đã bậy mà gặp bị xúi bậy nữa thì sao ta? Thì dứt khoát là khổ. Đấy. Đó là cái sợ thứ nhất của dòng luân hồi là gì? Là cái nguy cơ khổ, nguy cơ ác nó cao lắm.

Thứ (hai) nữa, từ chuyện mà khuynh hướng ác nó nhiều, cái kẻ mà tà sư ác hữu nó cũng nhiều.

Rồi nguy cơ thứ (ba) là cái gì? Nguy cơ thứ (ba) đó là không có bền. Giả sử mà mình có tu hành được 1000 kiếp liên tục, rồi mình sung sướng được 80 ngàn kiếp liên tục, thì sao? Cứ mỗi kiếp mãn thọ là nó phải lật ngang nó chết chứ không lẽ nó sống hoài? Mà nó hết hạng 80 ngàn, 70 ngàn, 90 ngàn đó là sao? Nó ác trở lại nữa. Bởi này nói rồi, là cứ quơ tay là đụng ác ôn không, phải không? Mà bản thân mình vốn ác của mình nó đã là một núi rồi, mà bây giờ mình quơ tay, nhắm mắt quơ tay là ác không vậy đó, phải không? Cho nên là (ba) cái khổ luân hồi, khổ (một) là gì? Là nguy cơ khổ rất cao. Nguy cơ đau khổ rất cao, nguy cơ mà bị sa đọa rất cao. Nguy cơ (hai) đó là gì? Là nguy cơ gặp bạn xấu với tà sư ác hữu rất cao. Và nguy cơ thứ (ba) đó là gì? Là ngọt ngào bằng trời thì nó cũng không bền. Đó là ba cái nguy cơ của dòng sanh tử, phải không?

Cho nên cái hạng thứ (ba) nó thấy vậy nó teo, nó biết teo thì mới bắt đầu nó biết tu, đấy. Mà chỉ có tu bằng cái teo thì nó mới tu bền, còn tu kiêu mà không có một nhận thức căn bản, nhà có chuyện buồn nhào vô chùa, bản thân có chuyện buồn nhào vô chùa, bệnh hoạn nhào vô chùa, nợ nần nhào vô chùa, phải không? Bệnh hoạn nhào vô chùa, cái thứ đó đó nó không có bền, nó phải học đạo, học giáo lý. Mà bây giờ là Việt Nam mình đang đùng đùng đùng rần rộ phong trào tu không cần học, chỉ giữ tâm thôi, thì xin chúc mừng các vị, một con đường mà nó quá nhân, phải không? Ngày xưa tôi nghe đó tôi cũng hơi bị sốc, nhưng bây giờ thì không, giờ tôi nghe tôi lại hoan hỉ, là bởi vì mình bớt gặp những đám người mình không muốn gặp, bởi vì nó học đạo mà nó đến với đạo bằng cái nhận thức không cần học, là cái đám này dứt khoát cơ hội gặp lại nhau rất khó, đấy. Rất khó. Nhớ cái đó.

Cho nên là 22 cái gọi là Pháp Chủ Đạo, tôi giảng xong bà con vào trong Internet Google bà con đánh chữ 22 Quyền, bà con coi cho nó đã, phải không? Coi cho nó đã? Tới đây tôi chỉ nói giới thiệu 22 Quyền cho những người mà coi như chưa từng biết Phật là người Ấn hay người Campuchia, phải không? Chưa từng nghe đạo ngày nào, phải không? Chưa từng biết Phật Pháp ngày nào, và ngày hôm nay là ngày đầu tiên đến với Phật Pháp, thì tôi vì đối tượng đó mà tôi giảng, phải không? Rồi còn muốn chuyên sâu thì mời anh, mời chị, mời em, sang Thụy Sĩ, sang Kālāma, chứ bây giờ thật sự tôi già lắm rồi, tôi không còn siêng mà tới chỗ bà con, không có siêng, kỳ rồi là tại vì, phải xài chữ "cứu mạng" thì đúng hơn, người ta mời thầy khác, mà chuẩn bị nhà cửa, rồi thuê phòng, rồi thức ăn, rồi bà con xin nghỉ sở làm gì tùm lum hết. Bên Tây á, tôi đang nói (48:33), chỗ mà đồng minh đổ bộ năm 45 đây, xa, mà lúc tôi đang ở Thụy Sĩ mà tôi nghe bà trưởng ban tổ chức, bà năn nỉ là cứu mạng, thì tôi nói Ok, thì cũng phải nói có một chút đại bi, có, chứ còn mà bởi vì bà nói, bà nói bây giờ nhà cửa bên đây mướn mắc dữ lắm, mướn tuần mà tính bằng bạc ngàn, rồi chợ búa, thức ăn chuẩn bị hết, mà cái độc nhất là đám học viên là người ta đã dàn xếp gia đình và công sở hết rồi, mà bây giờ mình huỷ giờ cuối thì đuối, thì tôi mới đi, mà lớp đó cũng đặc biệt, dạy trong 7 ngày, mà một ngày 4 buổi, tức là 6 giờ sáng cho tới 8 giờ, rồi 10 giờ tới 11 giờ rưỡi, trưa là 2 giờ tới 4 giờ, rồi 6 giờ tới 8 giờ, một ngày 4 buổi như vậy, 4 buổi mà nhân cho 8 là 32 buổi học giáo lý căn bản, mà đứng ra thì nó không có lâu dữ vậy đâu, tôi tính ngày buổi, sáng buổi, chiều buổi, nhưng mà thấy họ học rất là tinh tấn, học có tiến bộ, thì nên cẩn răng, và có thể nói đó là lớp cuối cùng trước khi mà đóng sổ, không còn ABC nữa, từ đây cho đến ngày gọi là chứng ngộ "Vô Thượng Bò Đè" chắc không có dám rờ ba lớp ABC nó ngán dữ lắm, lớp Intersive có nghĩa là bà con nào nghe giảng ở trên Online thì ghi danh về Thụy Sĩ, về Kālāma, hoặc Maybe giả định là ở bên Pháp, bên Paris bên vùng Đông Âu, mà họ có tổ chức thì cũng phải Intersive, có nghĩa là những người đó nghe rồi, thì mình qua mình nói chuyện, chứ còn kêu mà Ngũ giới là gì? Rồi Bồ thí là gì? Rồi Tam quy là gì? Thì cái đó cần lười chịu không nổi đâu, phải không? Rồi.

Thì tôi mới quay trở lại bài giảng tiếp theo, thì bữa nay đặc biệt tôi chỉ nhắm đến, trong lớp thứ năm nhắm cho đại chúng gọi là đôt đặc cán cước. Đó là đại bi dữ dội đó. Ủ. Dữ dội đó.

Thì 22 Pháp chủ đạo làm nên vũ trụ nó gồm có sáu Căn, nó gồm có sắc tố nam nữ, rồi nó gồm có năm thứ cảm giác trong đời sống. Phải hiểu như vậy đó, mới chịu tu, phải không? Anh nhớ dùm tôi cái này, trong một ngày như vậy anh sống nhiều với cảm giác nào? Phải không? Sướng, khổ, buồn, vui, anh sống nhiều với cái nào? Và những vị đắng, vị ngọt của cuộc đời này nó có làm cho anh khá hơn hay tệ hơn? Chỉ cần chú ý đến cảm xúc thân tâm đã là tu, đã là pháp, đã là Thọ Quán Niệm Xứ, mà nói rộng ra thì quan sát Thọ cũng là quan sát cả 4 Niệm Xứ. Yeah. Cả 4 Niệm Xứ, nếu mà nói rộng, nói sâu, quan sát coi một ngày mình sống nhiều với Căn nào trong sáu Căn? Và tại sao mình sống nhiều với Trần Cảnh đó? Tại sao? Và cái chuyện mình sống nhiều với Trần Cảnh đó nó lợi hay nó hại cho mình, đời này kiếp khác, cho cuộc sống bình sinh và phút giây cận tử của mình. Coi kỹ cái đó, quan trọng lắm. Bây giờ mình còn khỏe, còn trẻ, còn đẹp, còn giàu, còn có rất là nhiều thứ trong tay. Mình thấy Phật Pháp không cần học, mình thấy Phật Pháp không cần thiết, chuyện tu và chuyện học nó không cần thiết. Đây. Nhưng mà ít

bữa nó đổ bệnh thì biết. Tôi đi về Ấn Độ, rồi tôi đi về Miến Điện, rồi tôi đi Pháp, tổng thời gian là 3 tháng, trọn 90 ngày, Ấn Độ, Miến Điện và Pháp, tôi đi Pháp, có người mời là trong tháng năm có một lớp bên (52:50) của Đức, chỗ mà sau khi Đức Quốc Xã nó rã, rồi đồng minh mới là lập Tòa án Quốc tế để mà xử thành phần Phát xít, Nuremberg, thì mời rồi đó, tháng năm, mà chắc oải chè đậu, thì tôi muốn nói lạc đề là chỗ đó, tôi đi 3 tháng về các vị biết không? Rất nhiều người tôi quen, có nhiều người tôi chỉ biết thôi, tại Thụy Sĩ, sắp sửa ra đi, toàn là ung thư không, ung thư hết, mà trước đó 3 tháng đâu có. Có ông láng giềng ông thương mình lắm, cứ rảnh rảnh tới mùa đông sáng nào ông ra cũng cào tuyết, còn mùa hè như tháng này nè, là ông cắt cỏ bên ông là ông qua cắt luôn cho mình, bất kể là mình có ở nhà hay không, sau lần này mình về mình thấy gọi là cỏ hoa ngập lối, rong rêu bên thềm, quạnh hiu, hoang vắng, không biết chuyện gì, về mới biết, ông qua ông nói tội nghiệp:

- "Tôi không cắt không phải tôi làm biếng, tôi không phải là tôi không thương You, mà bây giờ tôi làm không nổi nữa", mà coi như bây giờ ông đi toàn là xúc nách không, mà khi mình đi vắng cái tịnh thất của mình giao chia khóa cho ông, ông qua ông tưới đùm mấy cái cây bồ đề, phải không? Mấy cây bồ đề ở trong Am nhờ ông tưới, và nhìn cái kiểu ông này tôi thấy chắc năm nay qua không khỏi. Bởi vì mới có 6 mấy, 70 đi mà xúc nách là thua rồi, mà nó ôm coi như nó ôm xả hàng á, trong kho có nhiều là xả hết, ung thư mà, tới hồi nó tuột rồi đó, tuột rồi là xúc dây thun luôn, ôm xúc dây thun.

Cho nên, đời nó lẹ lắm, hôm đó tôi về Mỹ năm ngoái, mới vừa xuống phi trường ít lâu, 1, 2 ngày, chưa kịp gọi là hết Jet lag nữa, có ông cụ là ngáp ngáp, hấp hối, nhà mời đi lại thăm ông, chỗ quen biết xưa, có thời gian 3, 4 năm trời ông cho tiền tôi sống, cho tiền, điện, nước, chợ búa ông cho hết, ông cụ cho 3, 4 năm vậy đó, giờ ông hấp hối, mà kỳ rồi về đó là cũng ghê, đi thăm toàn là cao thủ không, thăm là toàn dân thờ ông rồi ngáp ngáp không, thêm vụ bão chết người, bão Milton, bão Helene, rồi về bên Miến Điện nè, trời ơi, động đất, đang ngồi mà nó lắc ta nói trong cuộc đời tôi chưa bao giờ mà cảnh đó,..... (56:02) hay là lụt, bão, áp thấp nhiệt đới gì đó, mấy cái đó nó ghê thiệt, nhưng mà ít ra mình còn chun dưới đất mình sống, còn hề lụt mình còn leo lên cây ôm cột điện sống, còn hỏi chớ động đất thì trốn đi đâu? Động đất thì chỉ có gọi là trực thăng thôi, nghe nó lắc thì leo được thăng thôi, chứ còn không không có một phương tiện nào trên cái hành tinh này mà sống được. Thì cái trực thăng là nó nhấc lên khỏi mặt đất thì mới sống được. Rồi về đây gặp toàn cái gì đâu không, ngáp ngáp ớn quá, hồi này giờ các vị tưởng tôi lạc đề? Không. Tôi đang trong đề Pháp, tôi đang trong chủ đề về 22 Pháp Chủ Quyền.

Có nghĩa là phải học giáo lý quý vị à, phải học, học có cái nền, mấy lớp ở bên Miến Điện, bên Tây vừa rồi tôi cũng nói đi nói lại một ý là Phật tử Việt Nam mình toàn là ngủ lều không, cứ căn lều chun vô ngủ, Phật Pháp của mình toàn là lều.

Rồi những lần mà tôi mở lớp tôi dạy thế này nè, là tôi muốn cắt cái chòi, đừng có ngủ lều nữa phải ngủ chòi.

Tại sao vậy? Vì khi mình có cái chòi mình dễ có cái nhà lắm. Minh cứ thay từ

từ quý vị, thay từ từ, thay cột rồi thay vách, thay từng phần, rồi thay mái, phải không? Rồi mình coi nói, mở rộng ra từ từ, từ từ vậy đó. Nhưng phải có cái chòi, cất cái chòi, phải không? Thí dụ như tôi làm tôi dựng sơ mấy cột tre thôi, phải không? Cột tre cho bà con vậy đó, rồi sau đó là các vị mới đi đến những vị Minh Sư khác. Thí dụ như là các thầy trong nước như là thầy Minh

Tuệ, thầy Nhật Từ, các thầy Chân Quang, các Hòa Thượng, Pháp Chủ, Chủ tịch Hội Đồng Trị Sự, các vị Giáo Phẩm chức sắc, các vị Bác Học đa văn có bằng cấp, có học vị, các vị có thể cung cấp cho mình những kiến thức ngon lành hơn về Phật Pháp. Còn tôi là tôi chỉ làm cái chòi thôi, rồi bà con cứ thấy từ từ, rút cây cột, từ nhà mà nhà 2 mái là 6 cột phải không ta? 6 cột. Thì mình cứ thay từ từ, từ từ vậy đó.

Rồi bây giờ chung quanh mình xài bao xi măng, phải không? Tấm bạt cao su, rồi bây giờ mình thế từ từ mình làm Tole hay là vách ván, gỗ, phải không? Mái Tole rồi từ từ mình lên mái ngói, mình tích cóp ngói 5 miếng, 10 miếng, 20 miếng vậy đó, làm từ từ, từ từ, hồi đầu nó vài mét vuông, giờ nó lên chục, 15, 20 mét vuông vậy đó.

Học giáo lý là làm chòi thôi, nhưng mà phải ngủ chòi, chứ còn ngủ lều là suốt

đời không có ăn thua, vì cái lều làm sao mình coi nói nâng cấp lên được? Hả? Cái lều làm sao? Nó gọn thiệt, nó lẹ thiệt, nhưng nó là mì ăn liền, mà mì ăn liền thì không có cần nồi cháo.

Mì ăn liền chỉ cần có, mì ăn liền là mì ly đấy. Cả đời nó không có khá. Phải chịu khó xài nồi cháo đựng mình còn ăn món khác nữa, phải không? Nó mới căn cơ

tí.

Thì như vậy 22 Pháp Chủ Lục chia thành ba nhóm. Đấy.

- Nhóm (một) là những gì nó làm nên cái gọi là con người, chúng sinh, vũ trụ, trời đất. Nó gồm có sáu Căn nè, rồi gồm có giới tính nè, nó gồm có các cảm giác nè, đời sống cảm giác, phải không? Đấy.

Rồi tiếp theo đó, (không biết mấy giờ rồi? Mấy giờ hả ta? Ờ, 48, hi vọng kịp), tiếp là, mình nhớ nha 22 Pháp Chủ Lục, thì đầu tiên là những nền tảng mà cấu tạo nên vũ trụ và chúng sinh.

Rồi bây giờ tiếp theo tầng (hai) nè, tức là trong vô số kiếp luân hồi mình cứ quẩn quanh ở tầng (một) thôi, 6 căn, 5 cảm thọ, giới tính, âm dương, hết. Rồi lâu lâu vậy mình có làm các Công đức, mình cũng có tí Chánh Kiến, tí Chánh Tư Duy, tí Ngũ, Nghiệp, Mạng, phải không? Tí.

Nhưng mà nó không có đủ, tại vì thiện thì mình thiện nhiều kiếp lắm rồi, nhưng cái thiện mình chỉ đủ để quần quanh ba cõi sáu đường, hưởng lạc nhân thiên.

Nhưng mà khi mình biết đạo rồi, mình phải lên một tầng nữa, tầng (một) là sướng khổ, buồn vui, sống chết, trong cái mình thích và ghét, trong cái thiện và cái ác, siêu và đọa, và không có đường thoát.

Thì 22 Pháp Chủ Lực nó lên tới tầng (hai) là gì? Là sẽ có một ngày khi mình may mắn gặp được Minh sư, Thiện hữu, gặp được môi trường tâm linh, mình mới biết huân tu, tích lũy ung đúc năm nguồn đạo lực lớn, đó là:

- Tín, Tấn, Niệm, Định, Tuệ.

Đây là cái giàn bệ phóng đó, có nghĩa là đó giờ chỉ quần quanh trong mấy cái nhóm (một) thôi. Bây giờ qua tới nhóm (hai) nè, đây là cái bệ phóng.

Tín là gì? Là Chánh Tín. Đấy. Chánh Tín là gì? Là hiểu rất rõ cái điều mình tin. Đó là Trí Tuệ. Và mình chỉ tin chết bỏ trong cái điều mình hiểu. Đó. Cái đó mới gọi là Chánh Tín, phải không? À. Thánh nhân khác phạm chỗ đó. Người ta hiểu rất rõ cái điều họ tin, cho nên họ tin chết bỏ cái điều họ hiểu. Còn mình thì sao? Mình không có hiểu lắm cái điều mình tin, cho nên mình không có tin lắm cái điều mình hiểu. Đó. Khác chỗ đó

Chánh Tín là niềm tin thôi chứ không có con khi gì, nhưng mà nó tin trên cái nền tảng, trên cái cơ sở nền tảng gì? Nó chỉ tin cái gì mà Trí Tuệ đã duyệt qua, nó tin vào cái gì mà sức nỗ lực, tinh tấn của nó cho phép, Chánh Niệm và Thiền Định của nó cho phép, cho phép nó tin. Đấy.

Thí dụ như bây giờ mình tin Phật có thật, là bởi vì mình tin vốn thiện ở đời, mình tin là có những người họ sống biết thương lấy kẻ thù, mình phải tin cái đó mình mới tin Phật được. Chứ còn mà, xin lỗi chứ, cái thứ mà vất chày ra nước, một xu, một cắc, mà không có lọt kẻ tay, thì làm sao mình tin được cái chuyện Bồ Tát nhảy xuống hố mà cho cọp nó ăn? Bồ Tát bỏ cả ngai vàng đi tu, bỏ cả tài sản muôn ức để mà bố thí, phải không?

Mình cũng phải có một đạo tâm tối thiểu nào đó để mình tin cái đó là có thật. Nhưng mà tùy vào vốn liếng Phật Pháp của mình, mình hiểu được bao nhiêu thì mình tin bấy nhiêu, nhớ không? Cái đó quan trọng lắm. Cái đầu tiên là Chánh Tín. Chánh Tín nó phải tùy thuộc vào nền tảng của bao nhiêu thứ đạo lực khác. Đấy.

Tiếp theo là Tinh Tấn. Tinh Tấn cũng là pháp chủ đạo để nâng cấp một con người và đưa người ra bến bờ giải thoát.

Tinh Tấn là cái gì? Tinh Tấn ở đây, hồi nãy, từ nãy niềm tin là tôi nói nó phải dựa trên tinh thần Trí Tuệ, phải không? Mới gọi là Chánh tín, chứ còn cái thứ mà tin quàng xiêng, mê tín, cuồng tín, tin do mình thích, do nó thuận ứng với trình độ của mình, thì cái đó không phải.

Tinh Tấn cũng vậy, Tinh Tấn này không phải tu mà siêng gọi là tu, phải không? Thầy bà, Tăng ni, rồi Cư sĩ, nhiều người thấy họ rất là miệt mài, rất là miên mật, nhưng mà cái đó có xài được hay không phải tính lại. Bởi vì sao? Vì niềm tin nó phải dựa trên nền tảng của Trí Tuệ, và tinh tấn nó cũng phải dựa trên nền tảng của Trí Tuệ, anh siêng mà cái siêng của anh nó có lý tưởng, nó có đường hướng, và nó có phương pháp. Chứ còn anh tin mà anh nhắm đến, anh nỗ lực, anh đổ mồ hôi, anh sôi nước mắt anh nhắm tới một lý tưởng trời ơi, phải không? Trời ơi là cũng không xong.

Nỗ lực của anh nó phải được hướng dẫn, nó phải được điều dẫn, dắt. Nó phải được chỉ đạo bởi Trí Tuệ, bởi Chánh Niệm, bởi Thiền Định, chứ còn anh siêng mà anh thiếu tầm lum hết á, thì cái siêng đó chỉ là anh đi cày, anh đi bừa thôi, chứ siêng đó không phải là cái siêng dẫn đến giải thoát, phải không? Xin lỗi, như con trâu, con bò, nó cũng siêng vậy, mấy thằng nô lệ nó cũng siêng vậy, Oshin cũng phải siêng vậy, mà cái siêng nó không phải kể, là vì lý tưởng nó nhắm tới là cái gì? Hay là nó chỉ vì miếng cơm manh áo mà nó siêng? Hả? Mình nỗ lực trong đạo, mình nỗ lực tu học, mình nỗ lực cất chùa, xây dựng đạo tràng, xây dựng hội chúng, mục đích của mình nhắm đó là cái gì? Phải xét lại chỗ đó. Mình nhắm tới cái gì? Mình nhắm đến giải thoát đó mới kể, chứ còn mình gây dựng một sự nghiệp, một thể nghiệp chứ không phải là đạo nghiệp, dầu mình trọc lóc đi nữa, dầu mình chùa miếu mênh mông, nhưng mà cái mình nhắm nó là cái gì? Phải không? Nhớ cái đó.

Hoặc là mình là một hành giả mặc đồng phục, rồi mặc áo giới, áo tu, rồi chấp luôn mấy cái đầu trọc lóc, rồi vô mấy cái thiền viện, rồi có thiền sư, thiền sinh rồi tầm lum, nhưng mà cái mục đích của mình, mình hiểu Phật Pháp tới đâu? Cho nên chuyện một ngày mà mình ngồi miên mật, mình ngồi 5 tiếng, 8 tiếng, chỉ có trời biết với mình biết, lúc đó cái đầu mình trong đó nó là chánh niệm, hay là nó buồn ngủ? Hay là nó phóng giạt? Tham, sân, si, ái, mạn, kiến, nghi, nó một thúng ở trong, phải không? Nhớ cái đó nha. Không phải ngồi nhiều là tốt. Và tôi xin chịu trách nhiệm câu nói này. Chưa hề có một dòng kinh, đoạn kinh, chứ đừng nói là bài kinh nào, mà Đức Phật Ngài khích lệ mình ngồi nhiều, hoặc đi nhiều hết.

Nhưng mà có vô số bài kinh Ngài khích lệ mình thường trực sống chánh niệm, thường trực sống Trí Tuệ, có. Có vô số bài kinh Ngài khích lệ thường trực sống chánh niệm, có. Nhưng mà tôi chưa thấy bài kinh nào Ngài khích lệ nên ngồi nhiều như cây cột, ngồi nhiều là tốt, đi nhiều là tốt, phải không? Chưa bài kinh nào Ngài xúi mình là phải treo chữ nhĩ ở trên đầu, khắc lên trán, không có. Ở trong, các vị coi kỹ lại tôi nói, mở Phone ra coi đùm bài gọi là "Nhất Thiết Lậu Hoặc", bài "Trung Bộ số 2", phải không? "Trung Bộ số 2"

Trung Bộ Kinh bài số 2 Ngài dạy cách mà đối phó, xử lý phiền não nó có tới 7 cách lận. Thì chuyện mà mình gồng mình, mình trăn mình, mình cắn răn, mình chịu đựng, nó chỉ là một trong 7 cách. Bởi nó có trường hợp mình giải quyết vấn đề là mình hiểu thấu nó, chứ không phải mình gồng nó. Yeah. Mình hiểu thấu nó để mình tìm ra cái hướng giải quyết, chứ không phải là mình cứ đơ cái mặt, mình trăn cái mình, cắn răn, nghiền nó lại, để mình chịu đựng. No. Chuyện mà mình gồng mình nó chỉ là 1 trong 7 cách thôi. Khi nào nó hết đường thoát thì mình phải gồng, chứ còn có trường hợp mình phải hiểu thấu nó, có trường hợp mình phải tránh né nó, chứ không phải khư khư mà mình cứ gọi là dấn bước anh hùng vô trong đó đâu. No. Có những cái phải tránh nó, chứ không phải ngồi yên, nha. Bậy. Coi kỹ bài kinh đó. Nhớ nha.

Cho nên Tinh Tấn nó quan trọng lắm. Tinh Tấn nó phải được coi kỹ là siêng thiết, nó siêng cái gì? Thì trong kinh Đức Phật dạy Tinh Tấn có 4:

- (Một) là cái gì? Là nỗ lực ngăn trừ, ngăn ngừa, cảnh giác. Nỗ lực cảnh giác đối với phiền não chưa có. Đó là khi lục Căn mà làm việc với sáu Trần, khi mình thấy, nghe, ngửi, nếm, đụng, lúc đó cảnh giác cao độ, cảnh giác cao độ mới được, chứ không thôi để mình có cái thích, cái ghét, nó chen vô là tiêu, phải không? Đó là (một), đầu tiên là nỗ lực, là chặn ác, chặn cái ác, chặn cái xấu chưa có bằng cách là thu thúc lục căn.

- Thứ (hai) là trừ, thứ nhất là nỗ lực ngừa, còn thứ (hai) là nỗ lực trừ, trừ cái gì? Biết rằng là phiền não đang có mặt, trừ nó bằng cách đó, chứ không có cách nào hết trơn á, biết nó đang có mặt, biết nó là bậy, biết nó là nguồn khổ, biết nó có vấn đề và nhận diện nó.

Thì ở đây Ngài kể rõ ba thứ phiền não là cái gì? Đó là ba cái Tà Tư Duy.

Dục Tư Duy là thích cái này cái kia, biết mình đang thích cái này kia, dù người hay vật, người vật cảnh hay là sự kiện. Người, vật, cảnh, (4 cái):

- Người, vật, cảnh và sự kiện.

Hoặc nói theo trong kinh là sáu Trần, nhưng mà nói vậy cũng mơ hồ quá, thôi mình nói người vật cảnh và sự kiện. Sự kiện là gì? Thí dụ như mình thích nổi tiếng, hay là mình thích chức vụ, quyền lợi vậy đó. Đó là sự kiện. Còn vật là ví dụ nhà cửa, tiền bạc. Còn cảnh là biết rồi, cảnh là nơi chốn, địa dư. Còn người là khỏi nói rồi, nam thích nữ, nữ thích nam. Người, cảnh, vật và sự kiện. Đó gọi là thích, là Tà Tư Duy, (một) là Dục Tư Duy.

Thứ (hai) đó là Sân Tư Duy.

Thứ (nhất) là thích, phải không? Còn thứ (hai) là bất mãn. Bất mãn trong sáu Trần, có nghĩa là mình bực cái này, mình giận, mình sợ, mình căm hờn, thù ghét với người, vật, phải không? Thì cái đó gọi là Sân Tư Duy, phải không?

Còn cái thứ (ba) là Hại Tư Duy, có nghĩa là có lòng gây tổn thương, xúc phạm, tiêu hủy, phá hủy, đập đổ người hay là vật, đó gọi là Hại Tư Duy, phải không? Rồi.

Thì ba cái là:

- Dục tư duy,
- Sân tư duy,
- Tà tư duy.

Thì cái nỗ lực (một) là ngừa cái xấu bằng cách là thu thúc lục Căn, mà nỗ lực (hai) là nỗ lực trừ cái xấu, có nghĩa là mình phải nhận diện, tiêu trừ ba cái Tà Tư Duy. Rồi cái thứ (ba) là cái gì? Là nỗ lực tu tập những thiện pháp chưa có cho nó được xuất hiện. Đó là tu tập Thất Giác Chi. Phần này đã giảng rồi, và sẽ có bài đề giảng riêng Thất Giác Chi, phải không? Cho nên ở đây nói gọn thôi, chứ bài này tôi đã giảng chắc cũng 3000 lần rồi.

Thì Thất Giác Chi mình nói gọn lại đi, trong đó là: "Giới, Định, Tuệ", mà tán rộng nó ra thôi, phải không? Tán rộng nó ra thôi, nó là "Bát Chánh Đạo", nó là "Tam Học" tán rộng ra, phải không? Nói một cách khác thôi. Ủ. Đấy.

Thì tu tập Thất Giác Chi chưa có làm cho nó xuất hiện, cho nó thành tựu, thì đó được gọi là nỗ lực (ba). Nỗ lực (ba) nghĩa là nỗ lực tu tập cái thiện chưa có cho nó có.

Và cái nỗ lực (bốn) là gì? Tức là bảo lưu, là duy trì, là giữ lại cái thiện đã có đừng để cho nó mất. Bảo lưu cái gì? Đó là những thành tựu về thiền định, chẳng hạn như đề mục về những tiến bộ của mình, những ấn chứng của mình về đề mục tử thi, đề mục thể trước, tử thi, phải không? Xác chết

đừng để cho nó mất. Thí dụ trong kinh nói, miệng mình nói là thân này bất tịnh, vô ngã, vô thường, chứ mình cũng còn phân biệt nam nữ, mình còn thích hàm răng, mái tóc, nụ cười, ánh mắt, phải không? Nhưng mà trong đó Ngài dạy rất rõ, Ngài dạy là hãy tu tập bất tịnh, rồi thể trước đến cái mức mà mình nhìn một người mà mình chỉ thấy nguyên một cái túi da nó đưng toàn là thứ nhầy nhụa, nhớp nháp không? Đây. Đến mức như vậy, gọi là thành tựu nỗ lực thứ (tu).

Hoặc là mình nhìn một người nam, người nữ, đang đi mình thấy đó là một xác chưa có chôn, phải đạt đến cảnh giới đó, mà không phải một lần mà phải được lặp nhiều lần, có nghĩa là ai chửi mình, mình cũng nhìn họ là cái xác chưa có chôn, mà người nào mình thương, mình ghét cách mấy, mình cũng nhớ, mình chỉ nhìn thấy rõ ràng đó là cái xác chưa có chôn, đạt đến cảnh giới này thì được gọi là thành tựu tinh tấn thứ (tu). Nhớ nha. Tinh Tấn.

Rồi tới Niệm. Niệm ở đây là trong vô số kiếp là kiếp nào để ra cũng có niệm, làm con trâu, con lợn gì cũng phải có Niệm hết. Niệm nó là một thành tố tâm lý thôi chứ không có gì ghê gớm. Nhưng sở dĩ mà Niệm được kể như là một yếu tố giác ngộ là vì sao? Là bởi vì Niệm này là sự tỉnh thức của người tu tập Tứ Niệm Xứ.

Tức là lúc bây giờ con dao này nó trở thành là công cụ làm việc của một ông nghệ nhân điêu khắc, chứ còn con dao nhà nào cũng có hết, phải không? Con dao, cái đục, cái khoan, nhà nào cũng có hết, nhưng mà lúc này nè, là nó đã thành dụng cụ của một nhà nghệ nhân điêu khắc. Ở đây cũng vậy. Niệm ở đây là Chánh Niệm của cái người mà tu tập Niệm Xứ, mà với cái lý tưởng là gì ta? Là chấm dứt sanh tử. Đây. Niệm này mới kể là Niệm trong trường hợp này, phải không?

Định cũng vậy. Trong vô số kiếp mình là kiếp nào mình cũng có khả năng định tâm hết, nhưng mà mình dùng toàn khả năng định tâm nó làm chuyện tầm bậy không, phải không? Công việc của mấy bà nội trợ cũng phải xài "định", phải không? Ông lái xe, ông thợ máy cũng phải xài "định", cha phi công cũng phải xài "định", rồi đến mấy vị đắc thiên, Sơ, Nhị, Tam, Tứ thiên, rồi có thần thông kêu mây gọi gió, di sơn đảo hải, sai đậu thành binh, hô phong hoán vũ, thì cũng là "định" mà ở một tầm khác. Chỉ vậy thôi. Các vị nhớ thế này nè, Tín, Tấn, Niệm, Định, Tuệ, này nó là những cái mà ai cũng có sẵn, nhưng mà ai cũng có hết trơn á, nhưng mà biết dùng nó trong việc gì? Nhắm đến lý tưởng gì? Và nó ít hay nhiều? Nhớ nha. Ba cái:

- Nhắm đến lý tưởng gì?

- Mình dùng nó vào một

công việc gì?

- Cách dùng ra sao?

Phải không? Cách dùng ra sao? Và nó được bao nhiêu? "How much, How long" bao nhiêu, bao lâu? chứ còn kiểu mà một chút, thì thí dụ tôi đã nói một tý lần,

Ngài Xá Lợi Phát Ngài cũng nói, nước mà mình thấm môi, nước mà mình chấm ngón tay đếm tiền, nước đó không cần nhiều, nhưng mà nước để mà mình thấm giọng nó hơi nhiều một chút, nó cũng phải là một chén trà hột mít, chén mất trâu, phải không? mới thấm giọng được chứ? Chứ còn thứ mà ướt môi thì không có cần nhiều, chút xíu, phải không? Rồi nước mình uống cho nó đã khát là nó nhiều hơn chút, nước mà mình dùng để rửa mặt, rửa tay là khác, nước mà đủ để mình tắm là lượng nó nhiều hơn chút, nước đủ để mình ngâm mình trong cái bồn là nhiều hơn chút, nước mà trong (1:15:58) để mình lội nó khác, nước mà nó nằm ở chỗ mà mình có thể đi chèo xuồng được nó khác, còn nước mà mình nhìn nó mút mắt, nhìn nó đã thì nó lại là khác. Và cuối cùng lượng nước mà nó trong cái hơi thở của mình, lượng nước mà ở trong không khí, trong mây, trong gió, trong mù sương là khác. Nó cũng là nước, nhưng mà cái lượng nó lại khác.

Ở đây cũng vậy, Tín, Tấn, Niệm, Định, Tuệ, ai cũng có hết, nhưng vấn đề là anh dùng nó vào việc gì? nhắm đến lý tưởng gì? Và nó nhiều hay ít? Định cũng y như vậy. Nha. Nhớ cái này quan trọng lắm. Chứ nó không phải là cái gì cao siêu đâu. Phải không? Ai học A Tỳ Đàm thì biết tôi đang nói cái gì.

Rồi tới Tuệ. Tuệ đây là cái gì? Tuệ đây có nghĩa là Trí. Trí ở đây nó gồm có nhiều cách nói. Có trường hợp Trí kể (ba) là người ta dựa lên nguồn, phải không? Có Trí kể (ba) là kể cái nguồn. Còn mà Trí kể (một) thì là Trí Nhân Quả, phải không? Trí kể (ba) là dựa trên nguồn là sao? Tức là:

- Trí Văn là những cái gì hiểu biết mà có được do mình học từ người khác.

- Trí Tư là những hiểu biết mà nó có được trong quá trình tư duy, thẩm thía, tiêu hóa với riêng mình.

- Trí Tu là cái có được trong công phu, thực nghiệm, thực chứng.

Thí dụ như mình cũng học mình biết vô ngã, vô thường, rồi mình suy tư mình thấy ờ đúng rồi, vô ngã, vô thường, nhưng mà nó không bằng tên hành giả, chính ảnh thấy, đây đây đây đây đây, tâm tham, đây là tâm tham đang có mặt.

Hồi nãy nó không có bây giờ nó có nè. Đó, bây giờ sự khó chịu, nãy không khó chịu bây giờ có. Hồi nãy nó dễ chịu giờ nó chuyển qua khó chịu. Hồi nãy nó khó chịu ạ...đây, đây, bây giờ nó chuyển qua dễ chịu. Đó là vô thường, cái thấy này là không có sách vở nào dạy hết, mà anh phải thực chứng, phải không? Đó gọi là Trí Tu. Thì tôi vẫn dùng (ba) chữ đó là, mình tu học nó giống như mình ăn cơm vậy đó, ăn cơm vô có ba giai đoạn: Tiêu thụ, tiêu hóa và tiêu dung.

- Tiêu thụ có nghĩa là từ ở ngoài miệng mình vô tới bao tử gọi là tiêu thụ.
- Tiêu hóa là từ bao tử

xuống tới đâu kia của ruột già đó là tiêu hóa.

- Tiêu dung là những cái gì thành phần dưỡng tố hoặc là độc hại, độc chất, dưỡng tố hoặc là độc chất ở trong thức ăn mà nó được chuyển tải ra toàn cơ thể, các cơ phận lục phủ ngũ tạng, rồi gân, xương, da, gì đó. Cho nên đó là tiêu dung, phải không? Thì ba cái Trí này chang như vậy đó. Là trí được kể có (ba) mà dựa trên cái nguồn. Còn Trí kể có (một) là gì? Há? Đó là Trí Nhân Quả. Tôi biết nhiều người nghe cái này nhảy dựng lên, nói trời ơi Trí biết bao nhiêu Trí mà tại sao ông gom còn có một Trí? Dạ, cái đó kinh nói chứ không phải là tôi nói. Trí Nhân Quả.

Tại sao mà các vị nhảy dựng? Bởi vì chữ Nhân Quả các vị hiểu nó nghèo quá, phải không? Nghèo quá. Nhân Quả nó gồm có (hai), đó là:

- Nhân quả báo ứng,
- Nhân quả kỹ thuật.

Nhân Quả báo ứng là gì? Làm ác thì phải bị khổ, khổ thân khổ tâm. Còn hành thiện là được sướng thân sướng tâm, đúng không? Đó gọi là Nhân Quả báo ứng, làm ác là phải bị đọa xuống mấy cõi khổ. Còn làm thiện là sanh về nhân thiên, đúng không? Đó là Nhân Quả báo ứng.

Còn Nhân Quả kỹ thuật là sao? Nó không liên quan gì tới báo ứng hết, mặc dù bản thân Nhân Quả báo ứng nó đã có chứa Nhân Quả kỹ thuật trong đó, nhưng mà trong Nhân Quả kỹ thuật thì chưa chắc có Nhân Quả báo ứng. Là vì sao? Vì nghĩa nó rất là rộng. Nhân Quả kỹ thuật là sao? Ai trong đây học về vật lý, học về toán, thì mới hiểu chữ Nhân Quả nghĩa rộng được, dốt toán, dốt vật lý, dốt hóa học, thì không hiểu chữ Nhân Quả.

Nhân Quả là gì? Là lực tác động, là cái tác động và cái lực phản ứng, đó gọi là Nhân Quả, có khi gì đâu? À, thí dụ như mình lấy ngón tay gõ mặt bàn, thì cái gõ đó là nhân mà cái tiếng động nó là quả, trưa nắng chang chang phơi cái đầu trần đi ngoài nắng, thì vô nó bị cảm nắng, thì cái nắng chang chang mà không đội nón đó là nhân, chuyện mình bị cảm nắng là quả, ở đây không có phải vấn đề báo ứng, mà nó là vấn đề Nhân Quả thôi.

Và nói sâu hơn nữa là cái gì? Khi $(a + b)$ mà nó ra c , nó là nhân quả, phải không? Khi mà, nó là nhân quả đó. Khi mà $(A = B)$ $(B = C)$ vậy trong trường hợp này $(A$ và $C)$ nó bằng nhau, như vậy đó là nhân quả. Chỉ đơn giản vậy thôi. A nó bằng B , mà B nó bằng C , như vậy thì C và A nó bằng nhau. Đó là nhân quả. Đấy. Ở đây không có báo ứng, đó là chuyện đương nhiên thôi.

Cho nên vị thánh A La Hán, có cả Đức Phật nữa, các Ngài không có bị vương

kết trong quả báo ứng. Có nghĩa là không có tạo, chỉ bị quả báo ứng đời trước. Nhưng mà khi đắc A La Hán là các Ngài không có tạo thêm nhân quả báo ứng nữa. Không. Hết rồi. Các Ngài không có tạo nghiệp thiện ác cho kiếp sau nữa.

Nhưng mà các Ngài vẫn phải sống trong cái gọi là Nhân Quả kỹ thuật.

Thí dụ như đói là phải ăn, khi đói mà mình được ăn thì tự nhiên nó hết đói, khi lạnh thì Ngài phải có cái gì Ngài choàng lên người thì hết lạnh, đấy. Và khi Ngài khát mà có nước vô là Ngài hết khát, mà không có nước thì Ngài tiếp tục bị khát, bị khô cổ, bị khó chịu. Đấy. Đó là Nhân Quả kỹ thuật. Nhớ không? Ừ. Chưa. Còn sâu nữa. Cái gì nó đã có mặt thì nó phải mất đi. Đó là Nhân Quả. Yeah. Người nào học toán, lý và hóa mới hiểu chữ Nhân Quả này. Mọi thứ ở đời nó không thể tồn tại bằng cách đứng yên, nó phải tồn tại bằng cách là gì ta? Tiêu thụ năng lượng, và cái gì? Và cái sau phủ định cái trước. Đó chính là Vô Thường chứ còn gì nữa.

Cái gì mọi thứ ở đời nó phải do Duyên mà có. Đây là Nhân Quả. Và đã có rồi phải mất đi, đây lại cũng là Nhân Quả. Đấy. Cho nên chữ Nhân Quả, thì Trí Tuệ đây là gì? Trí Tuệ đây là hiểu được luật Nhân Quả, nhân quả nó gồm có (hai), đó là:

- Nhân Quả báo ứng,
- Nhân Quả kỹ thuật.

Như vậy thì cả Tứ Đế, rồi 12 Duyên Khởi cũng là luật Nhân Quả. Rồi Tam Tướng, mọi thứ ở đời nó tồn tại bằng cách là vô thường, mà cái gì vô thường thì cái đó là khổ. Chữ khổ đây nó phải hiểu nghĩa rộng. Khổ đây nó có (hai), đó là:

- Khổ cảm giác,
- Khổ bản chất.

Khổ cảm giác là mình dễ hiểu rồi, khổ cảm giác là thân khó chịu, tâm khó chịu, thân đau đớn, tâm đau đớn, là Khổ cảm giác.

Mà Khổ bản chất là cái gì? Bản thân mọi hiện hữu nó đã là khổ, vì nó là nền cho Khổ cảm giác. Thứ (hai) mọi hiện hữu đó là khổ, là vì sao? Là bởi vì cái gì nó cũng ngầm chứa tính bất toàn và bất trắc trong đó hết. Và khía cạnh bất toàn, bất trắc này không có ai mà chặn được nó hết, tự động hễ nó có hiện hữu là nó bèn xuất hiện bất trắc, bất toàn.

Các vị hỏi tôi vậy chứ Sư giảng kinh nào? Dạ, cái đó

là theo kinh gọi là "Paṭisambhidāmagga" của Ngài Xá Lợi Phất. Nha. Tam Tạng cuốn 31, phải không? Giảng như thế. Phải không? Trong phần "Mahāvagga" giảng như thế.

Cho nên là mọi thứ, chuyện đầu tiên mọi thứ nó không thể đứng yên mà tồn tại, đó là Vô Thường, cái sau phủ định cái trước, đó là Vô Thường.

Thứ (hai) là mọi thứ đã là Vô Thường thì nó phải dính trong hai cái khổ thôi. Đã là Vô Thường phải dính trong khổ, đó là:

- Khổ cảm giác,

- Khổ bản chất.

Từ ở trong kinh Phật ra tới ngoài đời, tôi không ngờ là "Tây" cũng nói câu y như trong kinh, Ngài Dhammadinnā là một vị Thánh Ni A La Hán, bà

nói:

- "Vắng mặt lạc là khổ, vắng mặt sướng là khổ, vắng mặt khổ là sướng".

Còn bên "Tây" nó có câu:

- "Hạnh phúc chính là cái có mặt khi mà đau khổ qua đi". Nó y chang vậy đó. Y chang như trong kinh Phật nói vậy. Tôi không ngờ là nó còn có chỗ gặp nhau lớn như vậy.

Cho nên mọi thứ nó đã có mặt là nó phải bị (hai) cái Khổ đó.

Rồi cái thứ (ba) là Vô Ngã. Vì mọi thứ nó là đồ lắp ráp, do vô số điều kiện và thành tố tạo nên, không có cái gì là một. Tất cả là một khối tổng hợp. Thì hỏi chứ mọi thứ là một khối tổng hợp thì mình cái nào là "Tôi" đây? Cái nào? Mà nếu không có cái "Tôi" thì làm gì có cái "của Tôi". Không có chiếc xe trong đồng phụ tùng và cũng không có đồng phụ tùng trong chiếc xe, bây giờ anh muốn có đồng phụ tùng đúng không? Thì anh mới tháo ra ,tháo xe ra, lúc đó là xe mất tiêu, rồi bây giờ anh muốn có chiếc xe thì anh phải làm sao mà anh thu dọn một cách thông minh và hợp lý, để cho đồng phụ tùng nó về với nhau. Rồi cuối cùng cái đồng nó mất tiêu còn lại chiếc xe. Chiếc xe nó không có trong đồng phụ tùng, mà trong đồng phụ tùng không có chiếc xe, bây giờ anh chọn một, thì anh muốn cái nào? Anh muốn cái nào? Anh rẽ nó ra thì nó là đồng phụ tùng, mà anh ráp nó vô thành chiếc xe. Trên trời đất này không hề có một cái thứ gì gọi là xe hết. Nó là một khối tổng hợp.

Cho nên nó gọi là Vô Ngã là chỗ đó, mọi thứ do Duyên mà có, do các điều kiện mà thành, giả hợp và giả lập. Do vọng niệm, vọng tưởng, người ta thích và ghét rồi đầu tư, được thì khoái mà không được thì khổ. Đây. Hiểu cái đó. Thì cái này được hiểu là Trí Tuệ. Trí Tuệ phải hiểu theo nghĩa rộng như vậy đó, phải không?

Rồi cuối cùng là 22 Pháp Chủ Đạo này, cuối cùng được chốt lại bằng cái gì? Tức là đầu tiên là 22 Pháp Chủ Đạo này nó gồm những cái cấu tạo nên vũ trụ và chúng sinh, đau khổ làm than, giai đoạn giữa là nó gồm 5 Pháp Chủ Đạo mang vai trò và tính năng của một bộ phóng, đưa anh rời khỏi cõi nhân gian lụy phiền.

Và cái thứ (ba) nếu mà anh thành công, cú phóng nó thành công, thì anh sẽ có được ba cái Trí sau đây:

- (Một) là Trí Sơ Đạo
- Trí thứ (hai) đó là Trí của hai tầng thánh giữa.
- Và trí thứ (ba) là Trí của tầng La Hán.

Thì Bắc Truyền họ mạt sát La Hán của kinh điển Nguyên Thủy là rác rưởi, là

tiêu nha bại chủng, là mạ khô giống thú, ích kỷ tiểu tâm, là nhỏ mọn, là đàn bà, tùm lum, nhưng mà theo kinh điển Nguyên Thủy thì đầu là Chánh Đẳng Chánh Giác thì cũng phải là A La Hán, cũng vẫn là một vị A La Hán, Độc Giác, Bích Chi Phật cũng là A La Hán, Thịnh Văn 7 tuổi đắc A La Hán thì cũng là A La Hán.

Có một điều chư Phật Tổ Chánh Đẳng Chánh Giác là A La Hán, nhưng mà tự các Ngài đắc đạo mà không cần ai làm Thầy hết. Và sau khi đắc, trên thì không có Thầy, mà khi đắc rồi lại có thể làm Thầy cho vô lượng chúng sinh, cái đó gọi là Phật Tổ Như Lai là Chánh Đẳng Giác Vô Thượng Bồ Đề.

Rồi tầng tiếp theo đó là tầng Độc Giác, vị này đó là cũng không cần thầy bà nào dạy hết, nhưng mà đắc xong không có làm thầy ai được. Trên không thầy mà dưới cũng không trò luôn, đấy. Mà cũng là A La Hán, chấm dứt tất cả tập khí sinh tử.

Và tầng ba đó là tầng Thịnh Văn, vị này muốn đắc đạo là phải có người thầy. Thầy ở đây có thể là Đức Phật hoặc là một vị Tăng ni, Cư sĩ nào đó mà thuyết giảng cho mình rồi cái mình liễu ngộ. Mà rồi thấy cái gì? Thấy Bốn Đế, thấy y chang như là mấy vị tự ngộ vậy đó. Y chang. Nhưng mà có điều mình thì, thứ nhất mình phải có thầy gợi ý, chỉ điểm, khai thị.

Thứ hai nữa là ngoài chuyện mà mình thấy ra chắm dứt phiền não, thì chuyện mà biết cái gì ngoài ra nó thì không chắc. Có vị có thần thông, có ngũ thông, bát định, còn có vị thì không có. Rồi có vị thì trước khi đắc A La Hán là ở ngoài học giả có vị không biết chữ. Rồi có vị thì đắc được Ngũ Thông Bát Định mà sức nhớ nó khác nhau. Túc Mạng Minh có vị nhớ nhiều, có vị nhớ ít, rồi có vị có khả năng là biện tài vô ngại, có vị âm a, âm ó, trệ khẩu, nghĩa là đắc xong thì giống như người mù nằm chiêm bao vậy đó, tức là thấy vậy thôi chứ không có nói ai nghe được hết. Mà ví dụ người mù nằm chiêm bao là kinh nói chớ không phải tôi nói nha. Chứ đừng có mà ném đá. Việt Nam mình cái gì chứ ba cái vụ trùm xây dựng nhà, không chịu cất ăn mà mua đá về liệng không à, Việt Nam mình mua gạch đá về không có phải để xây dựng, Tây Mỹ người ta mua gạch đá về người ta xây dựng, còn mình mua gạch đá về để ném đồng bào, phải không? Đòng đao, đòng hương. Rồi. Như vậy thì ba tầng cuối là gì?

Trí đầu tiên gọi là cái Trí gọi là "Vị Tri Quyền". Có nghĩa là thấy được cái điều mà mình chưa từng thấy từ vô thủy luân hồi.

Trí tiếp theo là "Dĩ Tri Quyền" tức là thấy thêm cái mà mình đã thấy, nhưng mà cũng chưa rõ ráo.

Cuối cùng gọi là "Cụ Tri Quyền", có nghĩa là cái Trí rõ ráo của vị La Hán, không còn chỗ nghi nan, thắc mắc, ngờ vực ở trong Bốn Đế nữa. Bởi vì còn có một chút góc khuất thấy không có tới, nghĩa là mình còn vẫn phải còn tí phiền não, nghĩa là còn có chỗ để tái sinh, còn có thấy ba nẻo sáu đường nó còn có cái chỗ hơi ngọt ngọt để mà tìm về, mà riêng vị A La Hán thì không. Các Ngài nhìn suốt căn phòng nhìn thấy không có chỗ nào để mình ở đây được hết, chuột, kiến, dán, muỗi, rắn rít, bụi bặm, rác rến, Ngài nhìn tìm hoài không ra chỗ nào để lưu luyến ở phòng đó. Thế là Ngài mở cửa ra đi và không bao giờ quay lại nữa. Ok. Bữa nay mình học xong 22 Quyền. Rồi. Chúc các vị một ngày vui.

 Nam Mô Bốn Sư Thích Ca Mâu Ni Phật.

 Kính mời nghe trực tiếp bài giảng tại đây:

Chúng con xin Cúng dường Đức Thế Tôn, Pháp Bảo và Tăng Bảo bằng sự hành đạo. Con nguyện sự chia sẻ Giáo Pháp này là nhân duyên giúp cho hàng Phật-tử chúng con và gia quyến

thoát khỏi sự Khổ Thân, thoát khỏi sự Khổ Tâm, đoạn tận Phiền Nã, tránh mọi sự cảm dỗ
hướng Tâm Đến Giác Ngộ, Giải Thoát Niết Bàn. 🙏🙏🙏

Youtube video

Xem thêm:

← Giáo Lý Căn Bản